

EHITUSVALDKONNA TUTVUSTUS

Ehitusvaldkonna õpingud

See raamat on koostatud ehituse eriala esmakurslastele ja selles keskendutakse hooneehituse alustele. Kuigi eriala nimetus on majaehitaja, siis tööelus enamasti sellist nimetust ei kasutata, vaid on näiteks armeerijad, elementide monteerijad ja plaatijad. See tuleneb asjaolust, et kuigi töötaja või töörühm võib osata algusest lõpuni kõiki suurema ehitusprojekti tööetappe, ei suudeta teha kõiki töid võimalikult tõhusalt. Seepärast on mõistlik kasutada spetsialiste, kellel on mingi tööetapi jaoks vajalikud erioskused.

Ehituse baaskursus hõlmab õppekavas ettenähtud aja jooksul palju erinevaid teemasid ja annab aktiivsele õpilasele hea aluse ehitusvaldkonnas tööle asumiseks. Tegelikult spetsialistiks arenetakse enamasti alles töötamise käigus.

Ehitusvaldkonna erinevad osalised

Paljude ettekujutus ehitusest on ehitusplats koos kraanade ja soojakutega, kuid see hõlmab palju enam. Lisaks otsesele majaehitusele kuuluvad siia elektri- ja torutööd ning muud ehitamisega seotud tegevused nagu pinnasetööd, ehitustoodete valmistamine ja projekteerimine. Tervikuna moodustab ehitussektor iga riigi ühiskonnast väga suure osa ja see annab tööd tuhandetele inimestele.

Ehitustööstus areneb pidevalt. Majanduses võib olla tõusu- ja langusperioode, kuid inimestel on alati vaja eluaset. Tuleb ehitada uusi kortereid ning hooldada ja renoveerida vanu. Lisaks tuleb osa vanu hooneid ka uute eest ära lammutada. Peale elamute ehitatakse ka palju muid hooneid, näiteks tööstus- ja teenindussektori ettevõtetele vajalikke objekte.

Ehitusplatsidel töötab paljude erialade spetsialiste.

Ehitusvaldkonna ettevõtted

Ehitussektoris tegutseb igas suuruses ettevõtteid – alates ühe töötajaga ettevõtjatest kuni sadade miljonite käivetega kontsernideni. Paljud ettevõtjad annavad tööd vaid iseendale ja teevad alltöövõtte suurematele ettevõtetele. See annab vabaduse olukorras, kus suuremal tööandjal tekib tööd puudus, sest iseseisev ettevõtja saab võtta kohe vastu töid teistelt ettevõtetest või eraisikutelt.

Teisest küljest ei pruugi suurtel ehitusfirmadel oma ehitustöölisi ollagi. Nende ainukesed ehitusplatsil olevad palgalised töötajad võivad olla ehitusplatsi tegevust juhtivad ja vastutavad projektijuhid, objektijuhid, objektiinsenerid ja töödejuhatajad. Sellisel juhul tegelevad otsese tööga väiksemad ettevõtted (alltöövõtjad), kelle peatöövõtja on selleks valinud.

Kõik töötajad ei ole muidugi ise ettevõtjad. Valdkonnas on palju ettevõtteid, kelle palgal on 5–20 töötajat. Paljudel ettevõtetest on vaid mõned alalised töötajad ja kui saadakse mõni suurem töö, siis palgatakse selleks ajaks lisatööjõudu. Kõigile töötajatele ei pruugi seega aasta ringi pidevat tööd leiduda, kuid kõik tööandjad soovivad kõige tublimaid ja osavamaid spetsialiste võimalikult kaua oma palgal hoida.

Töösuhted

Nii nagu enamike töösuhete puhul, on ka ehitusektoris alguses mõne kuu pikkune katseaj, mille vältel võivad mõlemad pooled töölepingu lõpetada. Katseajal makstakse tavaliselt miinimumpalga, pärast mida vaadatakse palgatingimused üle. Palga suurus on üldjuhul alati töötaja ja tööandja vaheliste läbirääkimiste tulemus. Palkade üldinfot leiab näiteks Statistikaameti andmebaasidest.

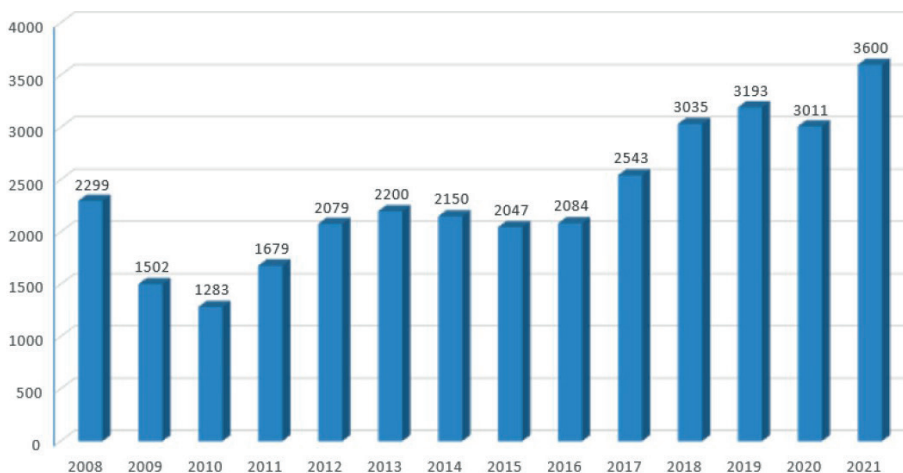
Ehitusplatsidel ei maksta alati tunnitasu, vaid töörühmad teevad eri tööloikudes töid ka tükitöötasu alusel. Hästi kokkulepitud töövõtt on kasulik nii tööandjale kui ka töötajale.

Töökultuur

Eesti töökultuuris hinnatakse täpsust. See tähendab, et töötajad tulevad tööpäeva alguses ehitusplatsile piisavalt aegsasti, nii et tööaja alguseks on nad jõudnud riided vahetada ja on valmis tööd alustama. Tööpäeval ettenähtud pause peetakse kokkulepitud aegadel ja ulatuses. Täiendavate vahepauside osas saab eraldi kokku leppida (näiteks keerulised ilmastikuolud või töö keeruline iseloom).

Hea töökultuur hõlmab ka täpsust nii tööpäeva alustamisel kui ka tööpauside pikkuse järgimisel.

Ehitustööd 2008 – 2021 (miljonites eurodes)

Allikas: Eesti Ehitusettevõtjate Liit

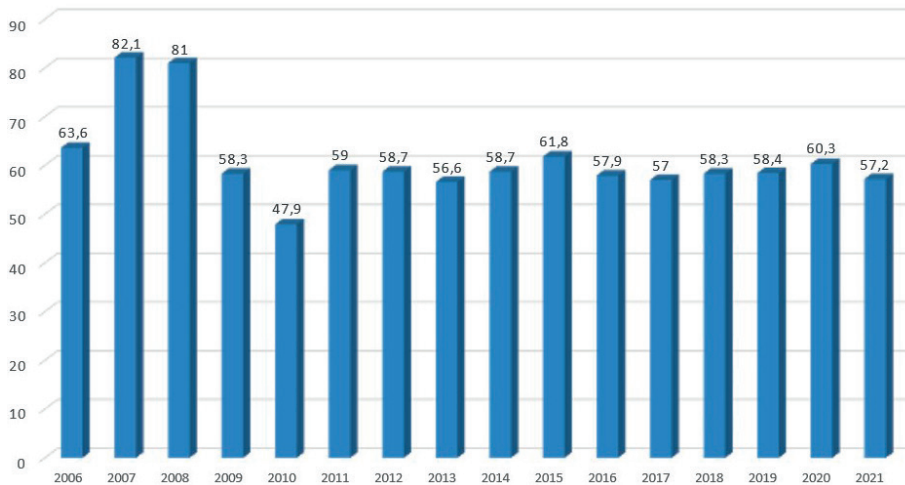
Tööhõive olukord

Kuigi ehitamine ei peatu täielikult kunagi, muutub töökohtade arv vastavalt majanduse üldistele suundumustele. Suured on ka piirkondlikud erinevused. Kasvukeskustes on ehitustegevus alati aktiivsem kui väheneva rahvastikuga piirkondades. Tänapäeval on ehitussektorile iseloomulik ka välistööjõu suur osakaal. Välistööjõu abil leevendatakse tihtipeale kohalike elanike hulgas esinevat tööjõupuudust. Alustava õpilase seisukohast on raske ennustada, milline on seis tööhõivega ajal, kui tema kooli lõpetab. Kindel võib olla vaid selles, et olukord muutub pidevalt. Ajal, mil tööd on vähem või seda pole üldse, tasub end koolitada ja muul moel kutseoskusi täiendada. Eesti vajab kvalifitseeritud ehitustöötajaid. Re-

noveerimise osakaal suureneb pidevalt. Renoveerimine on üldise majandusliku olukorra suhtes vähem tundlik, sest hooneid tuleb remontida siis, kui see on vajalik.

Eesti ehitussektor koondab enda alla kümneid tuhandeid hõivatud töötajaid, insenere ja tippjuhte. Tööandjana oli ehitussektor 2020. aastal neljas suurim sektor, andes tööd ligi 60 tuhandele inimesele Eestis. Laiemat mastaapi vaadates tagab ehitussektori toimimine töö ka mitmetele teistele valdkondadele nagu ehitusmaterjalide tootmine, hulgi- ja jaekaubandus, kinnisvara, logistika jms. Seega läbi ehitustegevuse laekub ka Eesti riigieelarvesse oluline maksuraha.

Hõivatud ehitussektoris (tuh inimest)

Allikas: Eesti Ehitusettevõtjate Liit

Muutused ehitusvaldkonnas

Viimaste aastate uuenenud seadusandlus on toonud Eesti ehitusvaldkonda mitmesuguseid muudatusi. Ehitamine kui eriala on muutunud nõudlikumaks, mis kajastub ka uudse suhtumisena töö kvaliteeti. Tuleviku koostöö puhul tõuseb esile kõigi poolte uudne vastutus tööde eest – projekteerimisel, projektjuhtimisel, ehitusplatside töö korraldamisel ja tööde sooritamisel ning eri tegevusalade töötajate juhtimisel.

Riskitsenaariumid nõuavad spetsialiseerumist ja hoolikust ning ehitamise kvaliteeti tuleb veelgi parandada. Ehitussektoris räägitakse palju kvaliteedist. Osa kvaliteedivigadest tulenevad kiirustamisest ja pingelistest ajagraafikutest, osa aga halvasti omandatud töövõtetest ja uutest töövahenditest. Üheks näiteks võib tuua välispiirete õhupidavusega seotud nõuded. Need on juba karmimaks muutunud ja muutuvad tulevikus veelgi rangemaks. Tänapäeva ehituses katsetatakse, jälgitakse ja uuritakse õhupidavust üha enam.

Seetõttu on ehitusaegne niiskuse ohjamine tõusnud üha olulisemaks probleemiks – ja õigustatult. Ehitiste ehitusaegne kinnikatmine levib ka uusehitamise ja sellest saadav kasu on hästi teada. Lisaks

pööratakse varasemast enam tähelepanu betoonivalu ja ehitustarvikute kuivamisele ning kuivamist mõeldetakse varasemast tõhusamalt.

Ehitustööde oluliseks valdkonnaks on saanud ka tolmutõrje. Juhitud ehitusaegne ruumi- või objektipõhine tolmueemaldus võimaldab vähendada ehitamise kogukulusid. Peale selle on hea tolmutõrje kasuks ka töötajate tervise ja töö kvaliteedi seisukohast.

Ehitushinnaindeks

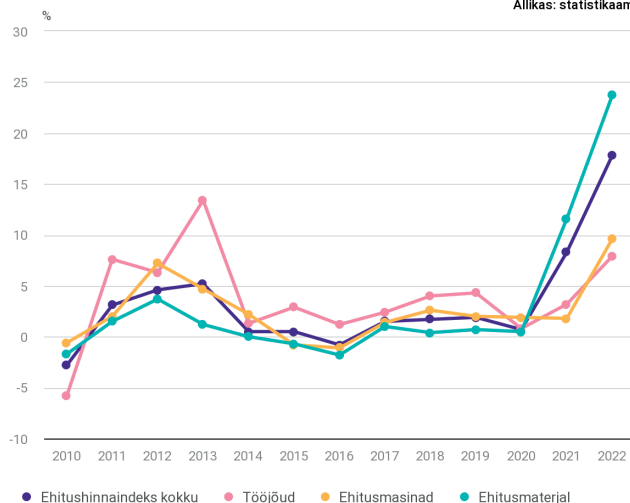
Kaupade ja teenuste hinnad huvitavad ning mõjutavad paljusid inimesi. Poes jälgitakse, mis on odavam ja kuidas kaupade hind aja jooksul muutub. Kodu soetades uuritakse, kus, mis hinnaga ja millal on eluase kõige soodsam osta või üürida. Maja ehitajat aga huvitavad ehitushinnad. Kõik need andmed aitavad langetada argipäeva väikesi ja suuri otsuseid.

Mitmeid olulisi ehitusvaldkonna muutusi kajastatakse ehitushinnaindeksi kaudu. Ehitushinnaindeks väljendab ehitustegevuse maksumuse muutust ehitusplatsi otsekulude alusel. Otsekulutused jaotatakse kolme põhirühmi: tööjõud, ehitusmasinad ja kasutatav materjal.

Ehitushinnaindeksi arvutamisel arvestatakse nelja ehitisegruppi: eramud, korruselamud, tööstushooned ja ametihooned.

Ehitushinnaindeksi aastamuutus, 2010-2022

Allikas: statistikaamet

1. Millised järgmistest väidetest ehitussektori kohta on õiged ja millised valed?

	ÕIGE	VALE
Kvalifikatsioon ehituse alal annab mitmekülgse ettevalmistuse täita ehitusplatsil erinevaid tööülesandeid.		
Ainuüksi eksami tegemine ei muuda ehitusvaldkonna töötajat veel spetsialistiks, olulised on ka õige suhtumine ja oskused.		
Hooneehitaja võib tegutseda ka elementide paigaldajana.		
Kui uusehitusi jääb vähemaks, saab tööd renoveeritavatel objektidel.		
Ehitussektor hõlmab ka muud kui vaid eluhoonete ehitamist.		
Ehitussektoris saab töötaja tegutseda ka iseseisva ettevõtjana.		
Töötasu võidakse maksta tüki- või ajatöö eest.		
Edukas töötaja täidab kokkulepitud tööülesandeid ja on tööl kokkulepitud aegadel.		
Ehitussektoris saab Eestis tööd juba peaaegu 60 000 inimest.		
Energiatõhus ja õhutihe ehitamine nõuab häid kutseoskusi.		
Kui järgitakse ehitusnorme ja kvaliteedijuhiseid, on ehitised ohutud ja terved.		
Eesti rahvuslikust jõukusest on suur osa seotud ehitiste ja taristuga.		
Ehitusvaldkonna töötajad on ka pinnasetööde tegijad, masinajuhid ja kivipaigaldajad.		
Baaskvalifikatsioon on algtaseme kvalifikatsioon ning oskusi süvendavad kutsekvalifikatsioon ja spetsialisti kutsekvalifikatsioon.		